# Generel lineær model

Antag,  $Y \sim \mathcal{N}(\mu, \sigma^2 \varepsilon)$ . Hvis  $\mu \in \Omega_0$ , hvor  $\Omega_0$  er et lineært underrum af  $\mathbb{R}^n$ , så kaldes dette en generel lineær model. Dimensionen af  $\Omega_0$ , dim $(\Omega_0)$  kadels modellens dimension.

#### Designmatricen

Antag, at  $\Omega_0 = \operatorname{span}(\{x_1, \ldots, x_k\})$ ,  $k \leq n$  og X er en  $n \times k$ -matrix med søjler  $x_1, \ldots, x_k$  med fuld rang k. Så kaldes X designmatricen.  $\Omega_0$  er søjlerummet for X og  $\mu = X\beta$  for en vektor  $\beta \in \mathbb{R}^k$  kaldet parametervektoren.

**Bemærk:** Da X har fuld rang, så er dim $(\Omega_0) = k$ .

Eksempel (Multipel lineær regression):

$$y_i = \beta_0 + \beta X_{i,1} + \ldots + \beta_{k-1} X_{i,k-1} + \varepsilon_i$$
  
$$y = X\beta + \varepsilon$$

hvor

$$X = \begin{bmatrix} 1 & X_{1,1} & X_{1,k-1} \\ \vdots & \vdots & \vdots \\ 1 & X_{n,1} & X_{n,k-1} \end{bmatrix} \quad \text{og}$$
$$\beta = \begin{bmatrix} \beta_0 \\ \vdots \\ \beta_{k-1} \end{bmatrix}$$

Fuld rang betyder essentielt at de enkelte søjler indeholder forskellig information.

Nrå X ikke har fuld rang, kan vi sommetider estimere en linearkombination af indgangene i  $\beta$ .

### Estimerbar linearkombination

En linearkombination  $\psi = c^T \beta$  er estimerbar, hvis der eksisterer  $a^T y$ , så at  $E[a^T Y] = c^T \beta$  for alle  $\beta \in \mathbb{R}^k$ .

**Bemærk:** Alle  $c^T\beta$  er estimerbare hvis X har fuld rang.

### Estimation af $\beta$

For  $\mu = X\beta$ , så er MLE for  $\beta$  en løsning normalligningen

$$X^T \Sigma^{-1} y = X^T \Sigma^{-1} X \hat{\beta}.$$

Hvis X har fuld rang, så er løsningen entydig og givet ved

$$\hat{\beta} = \left(X^T \Sigma^{-1} X\right)^{-1} X^{-1} \Sigma^{-1} y$$

## Bevis 1 (differentiation)

Løs  $S(\beta; y) = 0$ .

$$S(\beta; y) = \left(\frac{\partial \mu(\beta)}{\partial \beta}\right)^T S(\mu(\beta); y)$$

$$= \left(\frac{\partial}{\partial \beta} X \beta\right)^T \frac{1}{\sigma^2} \Sigma^{-1} (y - X \beta)$$

$$= \frac{1}{\sigma^2} X^T \Sigma^{-1} (y - X \beta)$$

$$= \frac{1}{\sigma^2} (X^T \Sigma^{-1} y - X^T \Sigma^{-1} X \beta)$$

$$= 0$$

$$\downarrow \downarrow$$

$$X^T \Sigma^{-1} y = X^T \Sigma^{-1} X \beta$$

Sidste del af første linje kan findes i formel (3.8). Hvis X har fuld rang k, så har  $k \times k$ -matricen  $X^T \Sigma - 1X$  også fuld rang. Da er den også inverterbar og den ganges på ovenstående:

$$\hat{\beta} = \left(X^T \Sigma^{-1} X\right)^{-1} X^T \Sigma^{-1} y$$

### Bevis 2 (Geometri)

Likelihood:

$$L(\mu; y) = \frac{1}{\sigma^2} \exp{-\frac{1}{2\sigma^2}} D(y; \mu)$$

Dvs L er maksimeret når  $D(y;\mu) = (y-\mu)^T \Sigma^{-1}(y-\mu) = \|y-\mu\|_{\Sigma}$  er minimeret.  $\|y-\mu\|_{\Sigma}$  er minimeret, når  $y-\mu$  er ortogonal på  $\Omega_0$ . Dette er afstanden fra y til hyperplanen  $\Omega_0$ .

$$0 = \delta_{\Sigma} (Xv, y - \hat{\mu}), \qquad \forall r \in \mathbb{R}^{n}$$
$$= (Xv)^{T} \Sigma^{-1} (y - X\hat{\beta})$$
$$= v^{T} (X^{T} \Sigma^{-1} y - X^{T} \Sigma^{-1} X\hat{\beta})$$

Da produktet skal være 0 skal  $v^T$  være ortogonal på parentesen for alle v. Den eneste vektor der gør dette er nulvektoren. Altså

$$X^T \Sigma^{-1} y = X^T \Sigma^{-1} X \hat{\beta}$$

# Egenskaber ved MLE for $\beta$

Hvis X har fuld rang, så

$$\hat{\beta} \sim \mathcal{N}_k \left( \beta, \sigma^2 \left( X^T \Sigma^{-1} X \right)^{-1} \right)$$

Bemærk:

$$E[\hat{\beta}] = \beta$$
 central estimator  $Var[\hat{\beta}] = \sigma^2 (X^T \Sigma^{-1})^{-1}$  efficient estimator

**Bemærk:** Da  $\Sigma$  er symmetrisk og positiv definit, så eksisterer en invertibel matrix  $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ , sådan at  $\Sigma = AA^T$ . Dvs.

$$Y = X\beta + \varepsilon \qquad \qquad \varepsilon \sim \mathcal{N}_n (0, \sigma^2 \Sigma)$$

$$= X\beta + A\tilde{\varepsilon} \qquad \qquad \tilde{\varepsilon} \sim \mathcal{N}_n (o, \sigma^2 I)$$

$$\downarrow \downarrow$$

$$A^{-1}Y = A^{-1}X\beta + \tilde{\varepsilon}$$

$$\downarrow \downarrow$$

$$\tilde{Y} = \tilde{X}\beta 0\tilde{\varepsilon}$$

Hvor  $\tilde{Y} = A^{-1}Y$  og  $\tilde{X} = A^{-1}X\beta$ .